

HRVATSKA POLJOPRIVREDNA AGENCIJA

Ustanova za poslove u poljoprivredi

ŽUPANIJSKI URED VIROVITICA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

ZA 2016. GODINU

Virovitica, 2017.

Godišnjim izvješćem za 2016. godinu predstavljamo aktivnosti tijekom prošle godine, te prikazujemo niz podataka o stočarskoj proizvodnji.

Osnovne djelatnosti Hrvatske poljoprivredne agencije podijeljene su u četiri glavne skupine:

Prva – je upravljanje Jedinostvenim registrom domaćih životinja, što obuhvaća ažuriranje elektronskih baza podataka jedinstvenih registara stoke i registra stočarskih farmi, koji pored osnovne namjene praćenja prometa životinja, služe i kao osnova za isplatu potpora u stočarstvu te kao temelj na koji se vežu brojni drugi sustavi u stočarstvu kao primjerice provedba uzgojno selekcijskih mjera, provedba sustava ocjene trupova i polovica na liniji klanja i provedba naređenih mjera u dijelu zdravlja životinja. Sve baze podataka kojima Hrvatska poljoprivredna agencija administrira, osmišljene su, izgrađene i održavaju se u HPA putem Odjela za informacijsko komunikacijske tehnologije .

Druga – su odjeli za podršku razvoja pojedinih stočarskih grana. Razvojni odjeli sudjeluju u provedbi uzgojnih programa kroz ispitivanja proizvodnih svojstava domaćih životinja u organizaciji i pripremi različitih projekata razvoja i promocije stočarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj (sudjelovanje u organizaciji stočarskih izložbi i izložbi poljoprivrednih proizvoda, edukacija poljoprivrednih proizvođača i organiziranje specijaliziranih savjetovanja za uzgajivače).

Obrade uzgojno selekcijskih podataka iz provedbe testiranja uzgojno valjanih grla objedinjene su u odjelu za procjene uzgojnih vrijednosti. Izgradnja modela za procjenu uzgojnih vrijednosti i njihovi izračuni osnova su za odabir životinja koje doprinose daljnjem genetskom napretku populacije i razvoju stočarske proizvodnje.

Odjel za podršku razvoja uzgojnih udruženja služi za bolji razvoj i organiziranje uzgojnih udruženja prije svega središnjih uzgajivačkih saveza.

Odjel za razvoj stočarskih proizvodnji prati konvencionalnu proizvodnju, sudjeluje u izradi i provedbi programa zaštite i očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja koje pronalaze svoje mjesto u ponudi i očuvanju kulturne i biološke raznolikosti.

Treća – bitna djelatnost HPA je ispitivanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda koje se odvija u Odjelu za ispitivanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda. Unutar odjela djeluju: Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka, Odsjek za analizu kvalitete stočne hrane, Odsjek za kontrolu ocjenjivanja na liniji klanja i Odsjek za kontrolu kvalitete meda.

Četvrta – skupina organizirana je u okviru sektora za registre, informatiku i potporu poslovanju, a odnosi se na izradu i održavanje računalnih programa i baza podataka za potrebe brojnih sustava u stočarstvu te na pružanje tehničke i stručne potpore sustavima plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Cilj Odjela za tržište i marketing poljoprivrednih proizvoda je usmjeravanje djelatnosti ka učinkovitijem uređenju tržišta stoke te stvaranju web servisa i baza podataka za kvalitetnije organiziranje tržišta.

Kroz Odjel je naglašeno i pružanje tehničke i stručne pomoći poljoprivrednim proizvođačima u svezi kvalitetnije promocije njihovih proizvoda na tržištu.

Odjel za tržište i marketing poljoprivrednih proizvoda osnovan je da svoju djelatnost usmjeri prema učinkovitijem uređenju tržišta stoke i stvaranju baza podataka za kvalitetnije organiziranje tržišta.

Projekti koje Odjel provodi su:

1. Mlijeko hrvatskih farmi
2. Meso hrvatskih farmi
3. Med iz Lijepe naše
4. Jaja hrvatskih farmi
5. Kruh hrvatskih polja

1. Mlijeko hrvatskih farmi – znak koji se nalazi na ambalaži mlijeka i proizvoda dobivenih od mlijeka proizvedenih na hrvatskim farmama. Korištenje znaka namijenjeno je promociji proizvodnje i potrošnji mlijeka s hrvatskih farmi, a cilj je potaknuti kupce na što veću kupovinu i potrošnju proizvoda s znakom i povećanje proizvodnje mlijeka na hrvatskim farmama. Do 31. prosinca 2016. godine potpisani su ugovori s 41-nim korisnikom, 21-nom mljekarom, 8 vlasnika mljekomata i 14 vlasnika mliječnih farmi.

2. Meso hrvatskih farmi

a) Dobrovoljno označavanje svježeg svinjskog mesa – znak na ambalaži informira potrošača o podrijetlu svinjskog mesa i njegovoj kontroli. Pravo na korištenje naljepnice i znaka ostvaruje se za svježe svinjsko meso koje je proizvedeno od svinja koje su rođene, utovljene i zaklane u Republici Hrvatskoj, te od svinja rođenih u nekoj drugoj zemlji, a utovljenih i zaklanih u Republici Hrvatskoj. Da bi se meso dobiveno od tih svinja označilo znakom potrebno je minimalno trajanje tova tih svinja od 60 dana u Republici Hrvatskoj. Posjednici svinja čije će meso biti označeno znakom dužni su prijaviti stavljanje svinja u tov u uredima Hrvatske poljoprivredne agencije, a klaonice su obvezne, prilikom formiranja proizvodne serije poštivati propisane uvjete koje je propisala HPA. Radi što bolje i učinkovitije provedbe projekta, donesena je odluka da se tijelo koje je bilo zaduženo za provedbu projekta pod nazivom Tehnička komisija promijeni u Savjet za provedbu procedure korištenja Znaka. Savjet se sastoji od predstavnika Ministarstva poljoprivrede, djelatnika HPA, predstavnika proizvođača, prerađivačke industrije te Hrvatske udruge za zaštitu potrošača.

b) Označavanje svježe junetine – pravo na korištenje naljepnice i znaka ostvaruje se za životinje koje su rođene, utovljene i zaklane u RH i životinje koje su rođene u nekoj drugoj zemlji, a utovljene i zaklane u RH. Minimalno trajanje tova junadi u RH je 120 dana. Posjednici junadi čije će meso biti označeno obvezni su prijaviti početak tova u uredima HPA.

- c) Označavanje mesa peradi – pravo na korištenje znaka ostvaruje se za meso peradi (pileće, pureće i gušče) koje je proizvedeno od peradi koja je izvaljena, utovljena i zaklana u RH. Tov peradi i svi tehničko-tehnološki uvjeti držanja propisani su pravilnikom o tržišnim standardima za meso peradi. Proizvođači peradi čije će meso biti označeno, obvezni su u Upravi za veterinarstvo pri Ministarstvu poljoprivrede upisati objekte u Registar farmi koji je sastavni dio Jedinog registra domaćih životinja (JRDŽ) u upisnik proizvođača prema načinu uzgoja. Subjekti u poslovanju s hranom od svojih proizvođača glede dokazivanja sljedivosti u tovu potražuju tovnju listu za određenu vrstu peradi.
3. Med iz Lijepe naše – U suradnji s Hrvatskim pčelarskim savezom pokrenut je projekt „Dobrovoljno označavanje meda“ znakom „Med iz Lijepe naše“. Cilj je potrošačima putem znaka dati informaciju o podrijetlu i utvrđenoj kvaliteti meda na hrvatskim pčelinjacima. Mogu sudjelovati svi pčelari koji su upisani u evidenciju pčelara u RH i koji med prodaju izravnom prodajom (na gospodarstvu, sajmovima, tržnicama, izložbama). Svaki pčelar koji želi koristiti znak na pakiranjima meda podnosi zahtjev za uzorkovanjem i analizom kvalitete meda. Do kraja 2016. godine ugovor je potpisan sa 48 korisnika. Nakon provedene analize, ukoliko ona zadovoljava propisane parametre, pčelaru se izdaje certifikat kvalitete meda i potpisuje se ugovor o korištenju znaka. Najlepnice za ambalažu izdaju se u HPA pčelarima koji su ostvarili pravo na raspolaganje certifikatom kvalitete.
4. Jaja hrvatskih farmi – znakom se označavaju konzumna jaja proizvedena od kokoši nesilica u RH. Cilj je informirati potrošača o podrijetlu svježih jaja koja se sustavno kontroliraju i potaknuti potrošnju konzumnih jaja proizvedenih u RH. Do 31. prosinca 2016. godine ugovor je potpisan sa 13 korisnika.
5. Kruh hrvatskih polja – Cilj je znakom pokazati sljedivost domaće proizvodnje žitarica i osigurati kvalitetne pekarske proizvode. Pravo na korištenje znaka ostvaruje se za pekarske proizvode dobivene od brašna proizvedenog od žitarica zasijanih u RH. Radi osiguravanja sljedivosti proizvoda proizvođači su dužni voditi evidenciju pekarske proizvodnje, nabave i potrošnje brašna, za što je temelj Pravilnik o proizvodnji brašna i pekarskih proizvoda.

Treća bitna djelatnost HPA je ispitivanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda koja se odvija u Odjelu za ispitivanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda. Unutar Odjela djeluju:

- Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka
- Odjel za analizu kvalitete stočne hrane
- Odjel za kontrolu ocjenjivanja na liniji klanja
- Odjel za kontrolu kvalitete meda

Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka djeluje od 2002. godine. U razdoblju do 2009. godine zabilježen je trend povećanja proizvodnje mlijeka, a u razdoblju od 2009.-2016. godine zabilježen je pad proizvodnje.

Isporučene količine kravljeg mlijeka po godinama u RH, u kg:

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
602.356.733	503.851.844	522.694.451	513.406.175	489.645.699

Broj isporučitelja kravljeg mlijeka u RH, po godinama:

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
14.874	12.639	11.092	9.948	8.371

Struktura proizvođača mlijeka u 2016. godini na području Virovitičko-podravske županije:

≤ 50.000

≥ 50.000

Broj isporučitelja	Isporučena količina	Broj isporučitelja	Isporučena količina
189	2.775.654	81	13.061.702

Isporučene količine ovčjeg mlijeka po godinama, u kg:

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
358.516	341.535	396.865	360.036	433.810

Broj isporučitelja ovčjeg mlijeka, po godinama:

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
25	28	28	25	29

Analiza mlijeka obavlja se prema slijedećim parametrima:

Kemijska analiza – određivanja postotka mliječne masti, postotka bjelančevina, postotka laktoze, postotke suhe tvari, postotka vode.

Higijena mlijeka – kontrola broja somatskih stanica i kontrola broja mikroorganizama.

Kvaliteta mlijeka po higijenskim parametrima iz godine u godinu raste.

Odjel za kontrolu kvalitete stočne hrane

Odjel za kontrolu kvalitete stočne hrane dio je Sektora za kontrolu kvalitete poljoprivrednih proizvoda. Glavna aktivnost je analiza sadržaja hranjivih tvari i mikotoksina u hrani za životinje i aflatoksina u mlijeku. Ispitivanja uzoraka provode se prema zahtjevima korisnika: županije, proizvođači mlijeka, mljekare, uzgajivači goveda, peradi i svinja, tvornice stočne hrane i druge institucije.

Prema zahtjevima korisnika HPA pruža i usluge uzorkovanja hrane za životinje i dostave uzoraka u laboratorij. Uzimanje uzoraka obavljaju terenski djelatnici županijskih ureda, a dostava uzoraka vrši se linijama hladnjača Središnjeg laboratorija za kontrolu mlijeka (SLKM). U obavljanju svoje djelatnosti laboratorij primjenjuje akreditirane referentne i brze analitičke metode. Odjela za kontrolu kvalitete stočne hrane akreditiran je od strane Hrvatske akreditacijske agencije (HAA). Akreditirano je ukupno 20 metoda. Kako bi osigurao kvalitetu rezultata ispitivanja laboratorij sudjeluje u brojnim međulaboratorijskim testiranjima i provodi interne kontrole mjeriteljskih uvjeta. U redovne aktivnosti ubrajaju se i edukacije djelatnika te suradnja s institucijama u RH i inozemstvu, koje djeluju u području hranidbe životinja i sigurnosti hrane.

Tijekom 2016. godine analizirano je ukupno 226 komercijalnih uzoraka hrane za životinje. Od ukupnog broja uzoraka hrane za životinje 217 je analizirano na sadržaj hranjivih tvari, a 9 na sadržaj mikotoksina.

U okviru programa „Sustavna kontrola kvalitete stočne hrane – osnova rentabilne proizvodnje mlijeka“ koju HPA provodi svake godine u suradnji s lokalnom samoupravom analizirano je 146 uzoraka. Cilj programa je povećati razinu i isplativost proizvodnje mlijeka na OPG-ima. Na temelju iz kontrole mlijeka (visina proizvodnje, sadržaj i odnosi bjelančevina, masti i uree) procjenjuje se hranidbeni status stada i zatim na temelju analiza uzoraka hrane za životinje sastavlja obrok. Tijekom 2016. godine program je proveden u Varaždinskoj županiji.

Odjel za kontrolu ocjenjivanja na liniji klanja životinja

U području razvrstavanja govedih, svinjskih i ovčjih trupova, novi nacionalni propisi usklađeni su s legislativom Europske Unije, koji su na snazi od 30. travnja 2014. godine. Dodjeljivanjem ovlasti HPA, odnosno Odjel za kontrolu ocjenjivanja na liniji klanja potvrda su stručnosti u provedbi nadzora nad postupcima razvrstavanja i označavanja trupova i polovica u klaonicama u RH. Kontinuirani razvoj i dogradnja korisničkih programa dokazanih u primjeni od strane korisnika, podrška su postojećim sustavima kontrole kako u segmentu klasiranja tako i u dijelu službenih kontrola u klaonicama.

Funkcionalne baze i obrađeni podaci o razvrstavanju, osnova su administrativnog izvješćivanja prema nacionalnom statističkom tijelu, i drugim institucijama u svrhu praćenja statistike poljoprivredne proizvodnje.

Klasifikacija govedih trupova vrši se u 7 kategorija:

1. Telad
2. Mlađa junad
3. Mladi bikovi
4. Bikovi
5. Junice
6. Krave
7. Volovi

Vidljiv je pad uvoza govedih trupova u 2016. godini u odnosu na prethodne godine, a uočen je rast trupova iz domaćeg uzgoja.

Klasifikacija svinjskih trupova vrši se u 8 kategorija:

1. Odojci
2. Prasad
3. Mlade svinje
4. Utovljene svinje
5. Utovljene svinje većih završnih težina
6. Krmače
7. Mladi nerastovi
8. Stari nerastovi i kastrati

U razdoblju od 2012. do 2016. godine uočen je podatak povećanja uvoza klasiranih svinjskih trupova.

Odjel za kontrolu kvalitete meda

Odjel za kontrolu kvalitete meda (OKKM) je u 2016. godini kao ovlaštenu laboratoriju za provođenje mjere „kontrola kvalitete meda“ od strane APPRRR provodio ispitivanja uzoraka meda sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu provedbe posebnih mjera pomoći za sektor pčelarstva u 2016. godini, prema Nacionalnom pčelarskom programu za razdoblje od 2014. do 2016. godine. Zahtjev za analizu u 2016. godini podnio je 51 kupac, od čega je u OKKM-u ispitano 130 uzoraka meda što predstavlja 650 analiza različitih parametara. Svim pčelarima koji su imali namjeru ostvariti potporu iz Nacionalnog pčelarskog programa za 2016. godinu OKKM je ponudio i mogućnosti sudjelovanja u projektu dobrovoljnog označavanja meda znakom „Med iz lijepe naše“ što je većina i prihvatila.

U projekt dobrovoljnog označavanja meda znakom „Med iz lijepe naše“ tijekom 2016. godine bilo je uključeno 43 pčelara, te je ispitan 81 uzorak.

Postupci analiziranja koji se provode u OKKM-u:

Određivanje sadržaja %-tka vode

Sadržaj vode u medu ukazuje na dozrelost meda, ispravnost trenutka vrcanja, stabilnost meda i njegovu otpornost na mikrobiološko kvarenje – fermentaciju meda.

Što je udio vode u medu veći veća je vjerojatnost da će doći do nepoželjne fermentacije meda. Sadržaj vode u medu ne smije biti veći od 20%.

Određivanje električne provodnosti

Električna provodnost ukazuje na biljno porijeklo meda i služi kao jedna od metoda za razlikovanje pojedinih vrsta meda: medljikovac, kesten, lipa, vriesak, vries. Što je veći sadržaj mineralnih tvari i kiselina u medu, bit će i veća električna provodnost.

Određivanje hidroksimetilfurfurala (HMF-a), mg/kg

Hidroksimetilfurfural (MHF) je indikator svježine meda i autentičnosti. Dozvoljena količina HMF-a je do 40 mg/kg. Visoke vrijednosti mogu ukazivati na prekomjerno zagrijavanje u tijeku prerade ili skladištenja meda, a vrijednosti iznad 100 mg/kg mogu biti pokazatelj patvorenja meda.

Peludna analiza

Peludnom analizom utvrđuje se botaničko i zemljopisno porijeklo meda. Na temelju ove analize, med se razvrstava u uniforme ili multiforne medove. Kako bi se med razvrstao u uniforme medove, relativni udio peludi zrnaca u netopivom sedimentu, pojedine biljne vrste treba biti veći od 45%.

Ostale aktivnosti koje provodi Hrvatska poljoprivredna agencija:

Pružanje pomoći poljoprivrednim gospodarstvima pri podnošenju zahtjeva za ostvarivanje novčanih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Sudjelovanje u poslovima kontrole sustava plaćanja novčanih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju;

Obavljanje i drugih poslova prema posebnim propisima.

Navedene djelatnosti provode se na cijelom teritoriju RH zahvaljujući područno organiziranim uredima HPA.

Iz prikazanoga je vidljivo da Hrvatska poljoprivredna agencija i dalje ostaje stabilna potpora, najprije stočarskom sektoru, a isto tako i drugim poljoprivrednim proizvođačima u RH.

Prezentirano Izvješće sadrži prikaz podataka prikupljenih sustavnim radom na provedbi uzgojnih programa, te kontroli proizvodnosti i evidenciji stoke, kao i kontroli kakvoće stočarskih proizvoda na području Virovitičko-podravske županije.

Podaci u ovom izvješću u velikoj mjeri pokazuju stanje stočarstva na području Virovitičko-podravske županije i mogu biti korisna podloga za utvrđivanje smjernica razvoja pojedinih grana proizvodnje.

Ovu činjenicu značajno je istaknuti upravo u trenutku kada hrvatsko stočarstvo pronalazi svoje mjesto na otvorenom globalnom tržištu.

Rijetke su gospodarske grane koje obilježavaju više od 100 godina organiziranoga uzgojno-seleksijskog rada u stočarstvu Hrvatske.

Stočarstvo Hrvatske kroz svoju povijest stalno je vezano uz postignuća u uzgoju, selekciji stoke i tehnologijama u zapadnom svijetu, poglavito u srednjoeuropskim zemljama.

Stočarska tradicija u Hrvatskoj sazdana je od jednakih događaja koji su karakteristični i za najrazvijenije stočarske zemlje. Dosezi u uzgoju i selekciji ravnopravni su europskim, a u nacionalnom okviru primjereni specifičnim uvjetima stočarske proizvodnje u pojedinim razdobljima. Karakteristični rezultati prikazani su u ovom izvješću.

Osnivanjem Hrvatskog stočarskog seleksijskog centra 24.08.1994. godine (Uredba o Hrvatskom stočarskom seleksijskom centru, NN 63/94) kao specijalizirane ustanove za poslove selekcije u stočarstvu i poljoprivredi, započeo je novi sustav organizacije uzgojno seleksijskog rada u stočarstvu Republike Hrvatske.

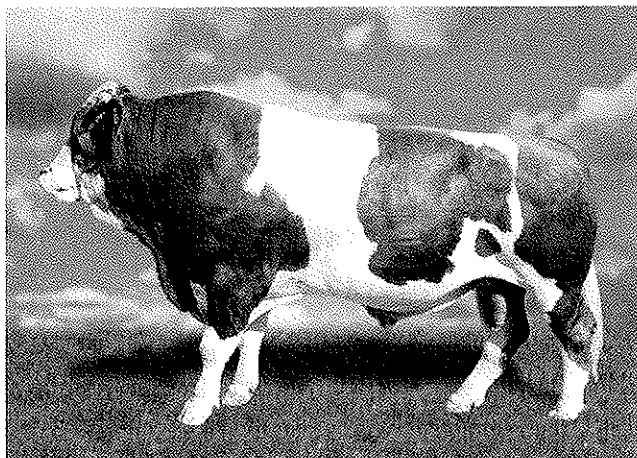
U njemu je HSSC stožerna ustanova, a rad se odvija po županijama putem područnih seleksijskih službi. U okviru organizacije seleksijskih službi u skladu s teritorijalnim ustrojem osnovana je 1996. godine u okviru HSSC-a područna služba za Virovitičko-podravsku županiju sa sjedištem u Virovitici.

Od 2003. godine HSSC (Hrvatski stočarsko seleksijski centar) promijenio je ime u HSC (Hrvatski stočarski centar), a područne seleksijske službe postaju stočarske službe.

U veljači 2009. godine, Vlada Republike Hrvatske donijela je uredbu prema kojoj je Hrvatski stočarski centar preimenovan u HRVATSKU POLJOPRIVREDNU AGENCIJU (HPA), a uz novo ime Agenciji je određeno i novo sjedište u Križevcima, ali i nove djelatnosti, uz istovremeno zadržavanje svih onih djelatnosti koje je do trenutka donošenja Uredbe obavljao Hrvatski stočarski centar.

Stočarska služba županije Virovitičko-podravske djeluje u tri uzgojne organizacije (Slatina, Pitomača i područje grada Virovitice), a ukupno je zaposleno 6 djelatnika koji obavljaju poslove provedbe uzgojno seleksijskog rada za sve vrste i pasmine stoke značajne za područje županije.

GOVEDARSTVO

Govedarstvo je značajna grana stočarstva, čija proizvodnja sudjeluje s oko 50-60% u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje razvijenih europskih zemalja (Danska, Nizozemska, Finska).

Goveda su najveći proizvođači mlijeka i mesa, tj. osnovnih visokovrijednih bjelančevinastih namirnica za prehranu ljudi i sirovina prehrambene industrije, koje troše sve kategorije stanovništva u svijetu.

Oko 60% animalnih bjelančevina u ljudskoj hrani osigurava se u razvijenim europskim zemljama korištenjem proizvoda goveda, tj. mlijeka, mesa i prerađevina.

Mlijeko je prvi proizvod govedarstva po vrijednosti za ljudsku hranu i po ekonomskoj vrijednosti za gospodarstva koja uzgajaju mliječne krave.

U novčanoj vrijednosti govedarskih proizvoda u zemlji, mlijeko se nalazi na prvom mjestu. Za ekonomiku poljoprivrednih gospodarstava govedarstvo je značajno i po tome što se proizvodnja mlijeka obavlja praktično cijele godine, a isporuka mlijeka svakodnevno, tako da uzgajivači goveda, koji se bave proizvodnjom mlijeka, osiguravaju stalan priliv novca, što se kod ostalih grana stočarstva (osim proizvodnje konzumnih jaja) ne može ostvariti.

Ostvarenje dostatnih količina mlijeka moguće je riješiti podizanjem velikih farmi (tendencija u SAD-u) ili poticanjem proizvodnje na obiteljskim gospodarstvima s manjim brojem krava (30-100).

Usmjerenje na obiteljska gospodarstva u pojednostavljenoj ekonomskoj logici možda i nije najoptimalnije rješenje, ali kada pogledamo utjecaj ovog posla na ljude koji se njim bave, na zajednicu u kojoj žive, na okoliš, te dobrobit životinja onda se shvati zašto se proizvodnja mlijeka smatra jednom od najsloženijih u cjelokupnoj poljoprivredi.

Uspješna proizvodnja mlijeka na obiteljskom gospodarstvu zahtjeva snažno povezanu obitelj koja zajedničkim snagama tijekom cijele godine radi na pripremi

hrane, hranjenju i mužnji kao jednom od apsolutno najtežih i najodgovornijih poslova u poljoprivredi. Vrlo često su ove obitelji koje se bave proizvodnjom mlijeka uzori i stupovi lokalnih zajednica.

Proizvodnja na obiteljskom gospodarstvu s manjim brojem životinja uvijek je sigurnija s obzirom na moguće probleme s brigom o zaštiti okoliša. Dobrobit životinja uvijek je na većem stupnju u manjim nego u većim stadima.

Uzgojne organizacije:

1. Virovitica
2. Slatina
3. Pitomača

Prema podacima veterinarskih postaja i ambulanti u 2016. godini na području Virovitičko-podravske županije bilo je 6.909 krava. Od tog broja pod kontrolom mliječnosti nalazi se 3.232 krava u 166 domaćinstava tj. 19,47% krava po domaćinstvu.

Po pasminskom sastavu brojno stanje je slijedeće.

Simentalac (broj krava pod kontrolom mlijeka)

31.12.2008. - 2.591 krava
31.12.2009. - 2.538 krava
31.12.2010. - 2.343 krava
31.12.2011. - 2.148 krava
31.12.2012. - 2.704 krava
31.12.2013. - 2.692 krava
31.12.2014. - 2.000 krava
31.12.2015. - 2.556 krava
31.12.2016. - 2.380 krava

Broj uzgajivača na kraju 2014. godine je 205; 2015. godine je 187, a 2016. godine je 161 uzgajivač.

Holstein Friesian (broj krava pod kontrolom mlijeka)

31.12.2008. - 1.025 krava
31.12.2009. - 1.169 krava
31.12.2010. - 1.065 krava
31.12.2011. - 1.294 krava
31.12.2012. - 1.129 krava
31.12.2013. - 1.138 krava
31.12.2014. - 1.069 krava
31.12.2015. - 1.021 krava
31.12.2016. - 834 krava

Broj uzgajivača na kraju 2014. je 100; 2015. godine je 87, a 2016. godine je 69 uzgajivača.

Smeđa (broj krava pod kontrolom mlijeka)

31.12.2008. - 10 krava
31.12.2009. - 9 krava
31.12.2010. - 10 krava
31.12.2011. - 18 krava
31.12.2012. - 16 krava
31.12.2013. - 13 krava
31.12.2014. - 10 krava
31.12.2015. - 12 krava
31.12.2016. - 14 krava

Broj uzgajivača na kraju 2014. je 8; 2015. godine je 7, a 2016. godine je 8 uzgajivača.

Broj proizvođača i količine proizvedenog mlijeka:

Godina	Broj proizvođača	Količina mlijeka
2008.	1.072	24.403.720
2009.	929	25.208.149
2010.	797	22.877.453
2011.	697	22.435.166
2012.	571	21.254.323
2013.	459	17.409.261
2014.	407	17.962.136
2015.	358	16.907.465
2016.	270	15.837.356

Broj uzgajivača mesnih pasmina i broj krava u 2016. godini:

Pasmina	Broj uzgajivača	Broj krava
CHAROLAIS	5	93
HEREFORD	4	86
ANGUS	6	135
LIMOUSIN	5	41
MAĐARSKA SIVA	1	13

Broj uzgajivača zaštićenih pasmina:

Slavonsko-srijemski podolac – 3 uzgajivača, 44 krave

Uzgojna organizacija Virovitica

Uzgojnu organizaciju Virovitica čine općine: Suhopolje, Gradina, Lukač, grad Virovitica i dio općine Sopje.

Na području uzgojne organizacije u kontroli mlijeka je 1.231 krava u 48 domaćinstava.

Uzgojna organizacija Pitomača

Uzgojnu organizaciju Pitomača čine općina Pitomača i općina Špišić Bukovica.

Na području uzgojne organizacije u kontroli mlijeka je 1.140 krave u 74 domaćinstva.

Uzgojna organizacija Slatina

Uzgojnu organizaciju Slatina čine slijedeće općine: Voćin, dio općine Sopje, Čađavica, Nova Bukovica, grad Slatina, Mikleuš, Čačinci, Orahovica, Crnac, Zdenci

Na području uzgojne organizacije u kontroli mlijeka je 809 krava u 37 domaćinstava.

Broj uzgajivača obzirom na veličinu stada (broj krava/broj uzgajivača):

1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-50	51-100	101-250	251-500
472	93	38	31	14	8	17	14	3	0

SVINJOGOJSTVO

Uzgojno selekcijski rad u svinjogojstvu od 2003. godine doživio je određene promjene zbog bržeg ostvarivanja genetskog napretka. Na razini HPA postavljeni su regionalni koordinatori za uzgojno selekcijski rad. Odabrana su gospodarstva na kojima će se proizvoditi nukleus stada iz kojih će se moći onda nabavljati kvalitetne nazimice za proizvodnju u čistoj pasmini ili za križanje u svrhu dobivanja kvalitetnog tovnog materijala (korištenje heterozis efekta u F1 generaciji).

Uzgojne organizacije:

1. Virovitica i Pitomača
2. Slatina i Orahovica

Na području županije zastupljene su četiri pasmine:

- 1) Landras – 3 nerasta, 11 krmača
- 2) Durok – 1 nerast, 8 krmača
- 3) Crna slavonska – 10 nerasta, 107 krmača
- 4) Mangulica – 1 nerast, 6 krmača

Na području županije nalazi se 37 uzgajivača, od toga:

- 11 uzgajivača sa 1 - 5 krmača
- 3 uzgajivača sa 6 – 9 krmača
- 6 uzgajivača sa 10 – 19 krmača
- 17 uzgajivača crne slavonske svinje

	Landras	Durok	Crna slavonska
Broj krmača	11	7	75
Broj legala	14	9	79
Oprašeno prasadi	155	105	527
Živo oprašeno prasadi	78	105	509
Odbijeno prasadi	66	84	379
Prosječno oprašeno	14,09	15,00	7,03

Prosječno živo oprášeno	7,09	15,00	6,79
Prosječno odbijeno	6,00	12,00	5,05

Testiranje nerastića u zemaljskim uvjetima

	Broj nerastića	Dnevni prirast, u gr.	Težina na kraju testa, u kg	Starost na kraju testa, dani
Durok	4	548	103	188

Testiranje nazimica u zemaljskim uvjetima

	Broj nazimica	Dnevni prirast, u gr.	Težina na kraju testa, u kg	Starost na kraju testa, dani
Landras	6	501	93	186

Cilj testiranja životinja u zemaljskim uvjetima je pronaći životinje s najboljim proizvodnim osobinama u uvjetima držanja na privatnim gospodarstvima i te životinje koristiti u daljnjom proizvodnji na istima.

Broj ocjenjenih nerastića crne slavonske: 10 grla

Ocjena kod pasmine vrši se na osnovu temeljem fenotipskih obilježja životinja (oblik, okvir, pasminska obilježja i temeljem podrijetla – rodovnik).

OVČARSTVO

U 2003. godini redefiniran je status matičnih i upisanih stada sa stanovišta bržeg genetskog napretka. Matičnim stadom, odnosno onim uzgajivačima koji žele sudjelovati u provedbi uzgojnih programa, smatrat će se samo oni koji žele obavljati planski pripust i kontrolu proizvodnih osobina.

Uzgoj ovaca je u porastu iz godine u godinu, a budući da za ovu proizvodnju ipak nisu potrebna ulaganja kao u govedarstvu ili svinjogojstvu za očekivati je daljnji prosperitet ove grane stočarstva.

Na području Virovitičko–podravske županije u 2016. godini nalaze se 3 matična stada sa 78 ovaca, 3 ovna i 24 šilježice.

Jedno stado pripada pasmini Istočno–frizijskoj s ukupno 50 ovaca, 1-nim ovnom i 13 šilježica.

Jedno stado pripada pasmini Njemački merino s ukupno 18 ovaca, 1-nim ovnom i 7 šilježica.

Jedno stado pripada pasmini Romanovska s ukupno 10 ovaca, 1-nim ovnom i 4 šilježice.

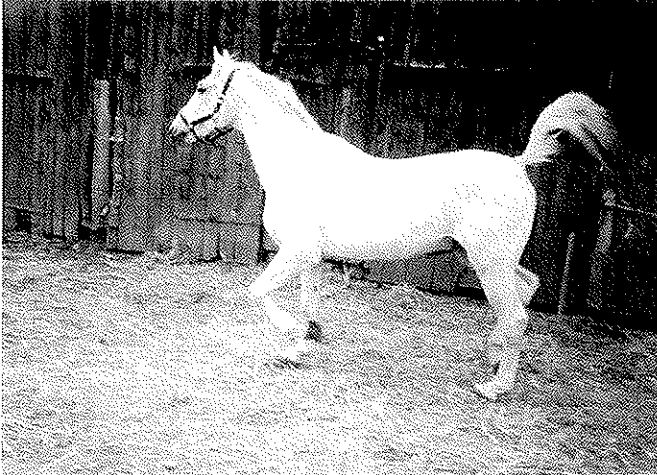

Proizvodnja ovčjeg mlijeka i broj proizvođača :

Godina	Broj proizvođača	Količina mlijeka
2008.	26	367.639
2009.	27	347.653
2010.	27	351.743
2011.	25	364.491
2012.	25	358.516
2013.	28	341.535
2014.	28	396.865
2015.	25	360.036
2016.	29	433.810

KONJOGOJSTVO

Na području Virovitičko–podravske županije evidentirano je 202 uzgajivača konja i 585 grla, 10 uzgajivača magaraca i 32 grla magaraca.

Hrvatska poljoprivredna agencija nastoji, što je moguće više, promovirati uzgoj i držanje konja u svim životnim segmentima, od sporta, rekreacije, korištenja konja u očuvanju zaštićenih krajolika i biološke raznolikosti

Pasma	Broj grla	Broj vlasnika
Američki quarter	11	3
Arapski punokrvnjak	22	6
Arapski konj	41	17
Araber	9	9
Engleski punokrvnjak	5	5
Haflinger	1	1
Hrvatski kasač	1	1
Paint	26	5
Poni	30	17
Hrvatski jahači poni	3	1
Hrvatski športski konj	19	10
Hrvatski toplokrvnjak	16	11
Mađarski toplokrvnjak	4	3
Poljski hladnokrvnjak	1	1
Križanci nepoznatog porijekla	10	6
Toplokrvnjaci	98	50
Autohtone hrvatske pasmine:		
Hrvatski hladnokrvnjak	232	46
Hrvatski posavac	3	2
Lipicanac	13	8

MAGARCI

Pasma	Broj grla	Broj vlasnika
Primorsko-dinarski	32	10

PERADARSTVO

Na području Županije evidentirano je 3 uzgajivača autohtone pasmine kokoši hrvaticice, 54 kokoši i 6 pijetlova.

Ukupan broj jaja		Ukupan broj pilića	
Snesenih	Nasađenih	Izvaljenih	Odgojenih
9.883	2.987	2.781	2.523

PČELARSTVO

Podaci o broju pčelara i pčelinjih zajednica preuzeti su iz evidencije pčelara i pčelinjaka koje vodi Hrvatski pčelarski savez.

Broj pčelara	Broj pčelinjih zajednica
400	24.397

Provedba uzgojnog programa iz pčelarstva – uzgoj matica

Broj pčelara	Broj uzgojenih matica	Udio u ukupnom uzgoju, %
2	2.708	8,14

Uzgajivači matica s područja Virovitičko-podravske županije:

Zlatko Pemper, Levinovac
Dražen Jakupec, Virovitica

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

Pravilnicima o Ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji i o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2016. Godinu, HPA su dodijeljeni su poslovi za ekološku poljoprivrednu proizvodnju.

Iz razloga opsežnih i zahtjevnih poslova vezanih za uspostavu baza podataka i zbog načina evidencije životinja od strane nadležnih kontrolnih tijela nije bilo moguće prikazati brojno stanje po vrstama životinja nego po posjednicima.

Podatke smo preuzeli od APPRRR-a koji ima evidenciju za posjednike: goveda, ovaca, koza i kopitara.

	Broj posjednika
Goveda	7
Ovaca	6
Koza	1
Kopitara	1

Viši koordinator:
Davor Vondra, dipl.ing.

